

Władysław Szlengel Hagyjatok békén

Állj meg, barátom –
meg ne mondd nekem,
hogy mi vár itt rám.
Hagyjatok békén –,
mert nem érdekel,
nem bizony, nem ám
Ne hozd a titkos
lapok híreit,
különösképpen,
mit bőrkabátos
urak suttognak
jólétesülten.
Nem kell, mit tudnak,
és mit ballanak,
és mit ismernek
ott az üzemben.
Ne súg, hogy mikor,
ne mondd szemembe,
nem érdekel, nem...
Hagyjatok békén!

Mit szeretnél még,
mi az, mit sajnálsz,
miket reméltél,
mi a mulasztás...
Van kedved élni,
Igen a válasz,
félsz, hogy bennünket
kardélre hánynak...

Ki vagy? Zsidó vagy,
10 milliónk most
fagyaltoz éppen,
és wiszkyt kortyol
a messzi Usában.
s grape-fruite-lével

kezd a lunchöt.
Kár értük...
Mindnyájan..

Nem félénk zsidók ők,
nem beteg korcsok,
stadion-csúllag,
víg énekes mind –
Hagyjatok békén,
hagyj a hírekkel.
Ez optimista,
az kétely-ember,
mit vitáztok, mondd,
kiről fecsegték!

Hagyjátok, urak –
csak föl a fejjel.
Thomas Mann
új regényét írja,
Chaplin filmet forgat, a
legjobbat,
Tuwim Rióban versel,
s adja ki újra könyvét,
Huberman hegedűjét
hangolja elmélyülten,
a szonatina szól
non troppa i largo,
Einstein békeséges
csöndben emészti
helyességét
elméletének.

Feuchtwanger, igen
– szívében
sorsunk, de túlél, s ezt tudja,
s A zsidó háborút
kiadja újra,

Lopek Krakowski –
Mlińczyk fivére
kinn az Usában.
Urak, tinéktek –
Wells s az ő...

Mi az, mi baj van?
100 rendfenntartó
közösség-fickó.
Micsoda strammak.
Baj az egy sor se,
mire a bánat?
Él Al Capone
helyükbe léphet,
gondolkozz el itt,
magadba nézzél,
mit veszt a világ,
s mit nyer a révén.
Te éjeid veszted,
torkod kiszárad,
hírekkel telten
új bátorság vagy.
Lapozgatód a
titkos lapokat,
és emésztgeted
mind a híreket.
Tudd meg, s légy iriggy,
e hónapokban
Tomek Stonimski
ott él Londonban.

Mit mormolsz mégis,
mit toporogsz ott,
hogy mi történik
a keleti fronton.
Algír és Tunisz,

teszek én mindre,
Tulon, Marokkó –
teszek nagy ívben.
Az vigasztal itt meg,
hogy van genius.
Walt Disney filmje
aere pirenneus.

Semmit se mondjál,
karon ne ragadj,
ne sutyorogjál,
s ne olvasd fel azt,
hogy elsejétől
ismét Treblinka.
Forrók a lányok,
tüzes a vodka.
Ha úgy érzed pajtás,
rövid az élet,
a vodkát ne sajnáld,
s engem is hívj meg.
Hozd el az asszonyt,
hozd a barátnőd,
hadd poharazzon,
ne egy, s ne kettő.
Csodás híreket
mondok ma néktek,
vigasz-rímeset
teljes egészben.
Igyunk Tuwimra
jó egészséget,
jó hogy Rióban
vagy, és túléléd.
S éljen sokáig
Lopek is, Wells is...
És hagyjatok békén..
Végképp

Władysław Szlengel 1914-ben született. Kabarészövegírással foglalkozott. 1939 végéig a biatystoki lengyel Miniatürszínház vezetőjeként dolgozott. 1940-ben Varsóba költözött. Soratársainak szövezeivel együtt bámarosan a gettó falai mögé került: zsidóként és lengyel költőként. Ott is megpróbált színházat szervezni. A gettófelkelés romjainak egyikét választatnánk ki gigantikus jeltelen sírjának.

Alig negyven verset hagyott ránk. E versek a gettóról, a gettó élőről, baldoklóiról és halottjairól szólnak: a cserbenhagyatottságról. A versek formailag, hangulatilag különbözöek, bár mindegyik kötött és énekelhető. Van olyan, amelyik kuplészerű, van ballada, van gyászdal, van himnusz. Minden költeménye a gettóból tekint ki a világba. A varsóiak közönyére nyíló ablakon át, a „gettó életképeire”, a rettenet által bekeretezett életképekre is rálátni. A fordító: Kovács István.